

Бекітемін

«Қуаныш» бекемдік мекемесі

менгегерушісі Б.Н.Омарова

«2023 жыл»

**Психологиялық-педагогикалық қолдау көрсетудің
Жеке дамыту бағдарламасы**

Тәрбиеленуші туралы жалпы мәліметтер

Тегі, аты: *Дегендеров Нұсеке*

Туған күні: *25.08.2019*

Топ: *№7 "Джы" ересең табы*

Ата-анасының аты-жөні:

Ана: *Бекшілдерова Назархан Назарбековна*

Әкесі: *Бекшілдеров Талгатбек Нұрбеков*

Бала кіммен тұрады: ата-анасымен; анасымен; әкесімен; басқа тұystарымен
(немесе оларды алмастыратын адамдармен)

Төтенше жағдайлар отбасы: (ажырасу, жақын туысының қайтыс болуы,
емигранттар және т. б.)

Тәрбиешінің аты-жөні: *Зерене Ч. Е. Серекеев А. Ж*

ПМПК қорытындысы: *ЛДЖ, СТТ зерттеулер көрсеткіштік жағдайлар*

Сүйемелдеу мамандары:

Психолог: *Орнелесова К. А.*

Логопед: *Мурзекеева Б. К.*

Дене шынықтыру нұсқаушысы: *Доссанова Б. С*

Музыка жетекшісі: *Бекшілдеров А. А.*

Түзету-дамыту формасы: кәдімгі топ, арнайы топ, психологиялық-
педагогикалық қолдаудың арнайы кабинеті (қажеттісінің астын сыйзу).
Эмигранттар жағдай т. б.)

Жеке түзете-дамыту кестесі

Маман	Апталық сағат саны	Жұмыс түрі	Ұзақтығы
Тәрбиеші	2	Жеке	20-25 мин
Психолог	2	Жеке	20-25 мин
Логопед	2	Жеке/ топтық	20-25 мин
Дене шынықтыру нұсқаушысы	1	Жеке/ топтық	20-25 мин
Музыка жетекшісі	1	Жеке/ топтық	20-25 мин

Маман	Апталық сағат саны	Жұмыс түрі	Ұзақтығы
Тәрбиеші	2	Жеке	20-25 мин
Психолог	2	Жеке	20-25 мин
Логопед	2	Жеке/ топтық	20-25 мин
Дене шынықтыру нұсқаушысы	1	Жеке/ топтық	20-25 мин
Музыка жетекшісі	1	Жеке/ топтық	20-25 мин

Тәрбиеленушінің жиынтық мінездемесі

Iс-әрекеттегі қындықтардың көріністері	қындықтардың себептері
<p>1. ҰІӘ кезінде ол бір жерде отыра алмайды, көптеген қозғалыстар жасайды, тұрады, топта жүреді, сөйлеседі. Қындықпен тапсырманы аяқтайды, үнемі аландатады, кез-келген қызмет түріне қызығушылығын тез жоғалтады.</p> <p>2. Тәрбиешінің түсіндірмесін бірінші рет түсінбейді, қайталау, түсіндіру қажет. Нұсқауларды орындаі алмайды; көбінесе ойланбастан, тындармай әрекет етеді.</p> <p>Тапсырмаларды өз бетінше орындауда қындықтар туындейды, мұғалімнің мақұлдауын, көмегін қажет етеді.</p> <p>Тапсырманы орындаудан бас тартуы мүмкін.</p> <p>3. Дәйекті қайталаудың қындықтары байқалады.</p> <p>4. Бейнелеу іс-әрекетінде, графикалық тапсырмаларды орындауда қындықтарға тап болады.</p> <p>6. Би, музыкалық-ритмикалық қимылдар, физикалық жаттығулар-дың кезектілігін әрең есте сақтайды.</p>	<p>1. Ic - әрекетті ерікті түрде қайта қараудың төмендеген деңгейі.</p> <p>2. Жоспарлау және бақылау функцияларының нақты қалыптаспауы.</p>

Тәрбиеленушінің күшті жақтары

- Мотивацияның жоғарылауымен ол назарды ұзақ уақыт ұстай алады.
- Тәрбиешінің көмегін жақсы қабылдайды.
- Күнделікті тақырыптағы сөздік қоры, дыбыстық айтылуы, фонемалық есту және сөйлеудің грамматикалық құрылымы бұзылмаған. Жаңа сөздерге қызығушылықпен қарайды, олардың мағынасын бірден білуге және сөйлеуде қолдануға тырысады.
- Музыкалық ҰІӘ ол әндерді ықыласпен үйренеді, бірге қуана эн айтады.
- Ойын-іс-әрекетіне қызығушылық танытады.

Психологиялық (мінез-құлық, эмоционалдық) ерекшеліктері

1. Құрдастарымен достық қарым-қатынас орнату қынға соғады. Көбінесе конфликттерді бастайды, агрессияны көрсетеді (төбелеседі, тістейді, итереді).
2. Ережелерге сәйкес өзін ұстай алмайды, "тыныш" ойындар ойнай алмайды.
3. Көбінесе қоңіл-күйді көтереді, өзіне көп қоңіл бөлуді талап етеді.
4. Сәтсіздіктерге теріс әсер етеді (көз жасы, агрессия).
5. Ересек адамның макұлдауымен және қолдауымен ұйымдастырылған іс-әрекетте үлкен жетістіктерге жетеді.

ШПК педагогарының жұмыс бағыттары

1. Зейінді дамыту (көлем, шоғырлану, тұрақтылық, ауысу)
2. Тапсырманы ерікті түрде орындауын дамыту
3. Қызметті жоспарлау функцияларын дамыту
4. Қызметті бақылау функцияларын дамыту

Ережелерге сәйкес өзін ұстай алмайды, "тыныш" ойындар ойнай алмайды.

Баланың ерекше білім беру қажеттіліктері және оларды қанағаттандырудың ерекше шарттары

Ерекше білім беру қажеттіліктері	ЕББҚ бар балалар қанағаттандырудың арнайы шарттары
Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік бағдарламасын езгертуі бағылау функцияларын дамыту	Кәжет етпейді
Ұйымдастырылған іс-әрекет тәсілдері	<ul style="list-style-type: none"> - тапсырмаға арналған нұсқаулықты жеңілдету; - іс-әрекеттерді егжей-тегжейлі көрсете отырып, нұсқаулықты кезең-кезеңімен ұсыну; - қажет болған жағдайда нұсқаулықты қайталау немесе бірлесіп талдау; - алгоритмдер, пиктограммалар, қызметтің тірек сыйбалары түрінде қосымша көрнекі қолдауды пайдалану; - баланың өз әрекеттерін дауыстап айтуды
Тәрбие мен оқыту нәтижелерін бағалау тәсілдері	<p>Диагностикалық жағдайларды пайдалана отырып бағалау кезінде:</p> <ul style="list-style-type: none"> - нұсқаулықты жеңілдету, оны кезең-кезеңімен тұжырымдау; - тапсырманы орындауға арналған нұсқауларды қайталау;

	<ul style="list-style-type: none"> - тапсырманы орындау үшін қосымша уақыт беру; - қызметтің тірек схемаларын қамтитын қосымша визуалды көрнекі модельдер мен иллюстрацияларды қолдану.
Дидактикалық қуралдарды таңдау Даму ортасын бейімдеу	<p>Көрнекіліктер</p> <p>Тәрбиешіге жақын болуы, сабырлы, үлгерімі бар баламен жұптасады.</p>
Педагог психологтың көмегі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Танымдық үрдістерін дамыту 2. Эмоционалды –ерікті және мінездүкүлік саласын дамыту 3. Коммуникативтік саланы дамыту 4. Ұсақ моторика, қол қымылының үйлестіру
Дидактикалық қуралдарды таңдау Даму ортасын бейімдеу	<p>Көрнекіліктер</p>
Логопед көмегі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Артикуляциялық моторикасы (сөйлеудегі дұрыс тыныс алуды дамыту) 2. Фонетикалық фонематикалық қабылдауын ретке келтіру 3. Сөздік қорын молайту 4. Лексика-грамматикалық сөйлеудің күрамы
Денешынықтыру нұсқаушысының көмегі	<p>Жарты жылдыққа арналған негізгі міндеттер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дене мүшесін сезінуінің дамуы, бұлшық ет кернеуі мен релаксацияның ерікті реттелуі. 2. Қозғалыстың ерікті сақталуын дамыту. 3. Моторлы өзін - өзі басқаруды дамыту.
Музыка жетекшісінің көмегі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ерікті зейінді дамыту. 2. Тыныс алуды ерікті реттеу 3. Эмоционалды жауап беруді музыкалық сөздерді, ойлауды, қиялды дамыту 4. Ыргакты қабылдау мен музыкалық есте сақтауды дамыту

Тәрбиешіге ұсыныстар:

1. Ұйымдастырылған іс-әрекетте сабырлы, үлгерімі жақсы баланың жанына, отырғызыңыз.
2. Қарым-қатынаста бірқелкі және жағымды эмоционалды болу
3. Ұзақ монотонды әрекеттен алғашқы кезеңдерінде аулақ болыңыз. Материалды ҰІӘ жиі өзгерту мүмкін болатындей етіп ойластырыңыз (әңгіме, ойнау т.б.).
4. ҰІӘ барысында баланың назарын көрсеткіш құмылмен аудару немесе «Қара», «Тыңда», «Карточкаға қара» және т.б. деген сөздермен назарын аударту
5. Нақты және қысқа нұсқауларды кезең - кезеңмен тұжырымдау.
6. Бала тапсырманы орындағас бұрын, оның нұсқаулықты менгергенін тексеру манызды. Ол үшін баладан "барлық балаларға тапсырманы жақсы есте сақтау үшін қайталаңыз" деген талапты қайталауды сұрау керек.
7. Тапсырманы орындау алгоритмін құруға көмек көрсету:
  - бірлесіп (тәрбиеші/тәрбиеленуші) тапсырманың орындалу барысын талқылау (алдымен, содан кейін);
  - баланы іс-әрекеттерді айтуға шақырыңыз
  - Алгоритмдер, пиктограммалар, қызмет схемалары түрінде сыртқы тіректерді қолданыңыз.
8. Баланың тапсырманы тікелей орындаудың сыртқы бақылауды жүзеге асыру, тәрбиешінің бақылауымен жұмыстан өз бетінше жұмыс істеуге біртіндеп көшу.
9. Баланың моторлық қажеттілігін іске асыру үшін жағдай жасау (мотор белсенді лігін талап ететін тәрбиешінің тапсырмаларын орындау: қарындаштар тарату т.б.)
- Релаксация жаттығуларын қосумен физикалық минуттар өткізіңіз.
10. Бала өзінің күшті жақтарын көрсете алатын сәттілік жағдайларын жасаңыз. Баланың әрбір жетістігін байқаңыз, оны мадақтаңыз, оқиғадан кейін оң әрекетті макулданыз. Жағымсыз әрекеттерге, ескертулер санын шектеуге тырысыңыз.
11. Ережелермен ойындарды арнайы ұйымдастыру қажет: ойын ережелерін талқылау, ойынға қатысу барысы мен нәтижелерін талдау; ойын ережелерін сақтамауға байланысты белімдерді талқылау, баланың ойын нәтижелерін талқылау (жену, жоғалту себебі).

Ата-аналарға арналған ұсыныстар:

1. Баланы режимге, нақты күн тәртібіне үрету.
2. Баламен сөйлесу үстамды және сабырлы.
3. Баланы мақсатқа жетуге ынталандыру (ынталандыру, мадақтау, баланың тілегін орындау). Баланың әрбір жетістігін байқап, оның жетістіктерін көретіндігінде білдіруді ұмытпаңыз

4. Тыйымдардың санын минимумға дейін азайту керек (олар баланың қауіпсіздігі мен деңсаулығына қатысты болуы керек), бірақ олар міндетті түрде орындалуы керек.
5. Баланың физикалық белсенділігін ұйымдастырыңыз (серуендеу, жүгіру, физикалық жаттығулар), бірақ сонымен бірге шаршаудан аулақ болыңыз

4. Тыйымдардың санын минимумға дейін азайту керек (олар баланың қауіпсіздігі мен деңсаулығына қатысты болуы керек), бірақ олар міндетті түрде орындалуы керек.

5. Належкі физикалық белсенділігін ұйымдастырыңыз (серуендеу, жүгіру, зерттеулер, жаттығулар). Бірақ сонымен бірге шаршаудан аулақ болыңыз

Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу мамандарының жеке және топтық түзету-дамыту жұмыстарының кешенді бағдарламасы

Бағдарламаның мақсаты: жалпы қызметті еркіті реттеуді қалыптастыру

Бағыты	Маман	Түзету-дамыту жұмысының мазмұны	Баланың орындауы	Нәтижеге жетпеу себептері
1. Танымдық үрдістерін дамыту Кабинет кеңістігіне бағдарлауды қалыптастыру Психоэмоционалдық шиеленісті босаңсыту	Педагог-психолог	Жеке түзету-дамыту	«+», «-» Пікірлер орны	
1. Танымдық үрдістерін дамыту Әртүрлі заттарды қолдану кезінде еліктеу. Көрнекі зейінді қысқа мерзімде есте сақтауды дамыту	Маман Педагог-психолог	1. «Мен не көріп тұрмын?» 2. «Бөлмені жинайық» ойыны 3. «Күншуақ коян» ойыны 4. «Құмдағы әрнектер» ойыны		
Зейін, есте сақтау, қолдың ұсақ моторикасын дамыту		1. «Қағуға еліктеу» жаттығуы 2. «Орамалдың астында жасырылған ойыншықты табу»(визуалды қабылдау) 3. «Допты тап» ойыны		
		1. «Күз белгілері» ойын 2. «Құмдағы жаңбыр» жаттығуы 3. «Күзгі жапырақтар» жапсыру 4. «Күзгі жол» түрлі түсті тастардан жол жасау		
		Жеке жұмыс		

<p>Артикуляциялық моторикасы (сөйлеудегі дұрыс тыныс алушы дамыту)</p>	<p>Логопед</p>	<p>Артикуляциялық аппаратты дамытуға бағытталған жаттығу лар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.«Кулу» 2.«Піл тұмсығы» 3. «Үйшік ашылады» 4.«Піл тұмсығы» «Кулу» кезекпен 5. «Кесе» 6. «Тәтті тосап» 		
<p>Дене мүшесін сезінуінде дамуы, бұлшық ет кернеудегі мен релаксацияның ерікті реттелуі. (шұрыс тыныс алушы дамыту)</p>	<p>Денешынықтыру нұсқауышы</p>	<p>Жеке жұмыс</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Бұлшық етінің қалпына назар аудару 2.Релаксация 3.Бір қозғалыстан екіншісіне аудысу «Бақалар мен жылан 4.«Допты қағып ал» 		
<p>Ерікті зейінді дамыту. (шұрыс тыныс алушы дамыту, бұлшық ет кернеудегі мен релаксацияның ерікті реттелуі.)</p>	<p>Музыка жетекшісі нұсқауышы</p>	<p>Жеке жұмыс: Музыка дыбыстарына назар аудару «Жел» Ұзағырақ музыкалық үзінділерге назар аудару «Ұлпа карды ұстап ал» Музыкалық – ырғақ ты би қимылдарында бірінен екіншісіне аудысады, музыкалық аспаптарда ойнайды «Бұл қай аспап?» ойыны Музыканың қарапайым ырғакты ұлгісіне</p>		

		шапалақтайды «Көңілді шапалақтар» ойын		
2. Эмоционалды –ерікті және мінез-құлық саласын дамыту	Педагог-психолог	Жеке жұмыс: Түсінуге үйрету «адамгершілік эмоция лар» «Жақсы-жаман» Ойын жағдайында екі ережені қабылдау Эмоционалды күйлер дің пиктограммасын тану қуану, көңілсіздік, ашу т.б		
2. Эмоционалды –ерікті және мінез-құлық саласын дамыту	Педагог-психолог	Жеке жұмыс: І-кезенде айналадағы дыбыстарды тану «Не естігенінді айт» ойыны ІІ-кезенде бірдей дыбыстардың, сөздер дің, сөз тіркестеріндегі дауыс ырғағын, күшін, биқтігін ажырату «Ненің дауысы?» «Бұл кім, бұл не?» ойыны «Алыс-жақын», «Дауы сынан тап» ойыны		
Фонетикалық - фонематикалық қабылдаудың ретке келтіру	Логопед	Жеке жұмыс: І-кезенде айналадағы дыбыстарды тану «Не естігенінді айт» ойыны ІІ-кезенде бірдей дыбыстардың, сөздер дің, сөз тіркестеріндегі дауыс ырғағын, күшін, биқтігін ажырату «Ненің дауысы?» «Бұл кім, бұл не?» ойыны «Алыс-жақын», «Дауы сынан тап» ойыны		
Қозғалыстың ерікті сакталудың дамыту.	Денешшы-нықтыру нұсқау шысы	Жеке жұмыс: Қозғалыс бағдарлама сын ерікті ұстауды дамыту ("шалқасынан жату", "отыру")		

және "тұру"
жағдайында)
1. Аяқ-қолдардың
(бір қолдың,
аяқтың) өзара
әрекеттесуінсіз
дәйек ті
қозғалыстарын
орындау
2. Екі аяғынызben
дәйекті
қозғалыстар
жасаңыз ("ағаш
кесу",
"велосипедпен
жүру"
жаттығулары)

3.2-3
сілтемелерден
тұратын бірқатар
қоз- ғалыстарды
орындау
- кезең-кезеңмен
басқарылатын
сөйлеу
нұсқаулығы
("боракс - тиноны
зарядтау");
- қозғалыстардың
тірек сызбалары
бойынша;
Тірек схемалар
бойынша дene
жаттығуларын
орындау реттілігі
туралы айт

Тыныс ауды ерікті реттеу	Музыка жетекшісі	<p>Жеке жұмыс:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Ұзақ мақсатты дем шығару ("жел", "дем шығаратын доп" жаттығулары) 2.Сигнал бойынша ауа ағынының бағытын өзгерту(су,жел т.б) 3.Музыканың ырғағына сәйкес тыныс алу аумағын өзгерту 4.Қозғалыс пен тыныс ауды үйлестіру 5.Бұлшық еттерден босаңсу ("жұдырықша", "Штанга", "доп", 	
3.Коммуникатив тік саланы дамыту	Педагог-психолог	<p>Топша /топтық Кездесу кезінде сәлемдесуді үйрету «Сәлем балақай!» Өзге адамдардың есімін атап сөйлесуді үйрету «Комплимент» Бірлескен ойындар: «Құрылыш», «Отбасы» т.б</p>	
Сөздік қорын молайту	Логопед	<p>Топша /топтық жұмыс Дыбыстарды айту «Көнілді дыбыстар» Бейтаныс және көп мағыналы сөздердің жеке</p>	

		мағыналарын түсіндіру «Кім не істеп жатыр?» «Сюжетті суреттер» Әртүрлі бөліктер бойынша текстурасы (сипап , сезу)	
Моторлы өзін - өзі басқаруды дамыту.	Дене шынықтыр у нұсқаушы сы	Топша /топтық жұмыс «Тұзу жол» ойыны «Көпірден өту» ойыны «Құлатпай, жеткіз! » ойыны	
Эмоционалды жауап беруді музыкалық сөздерді, ойлау ды қиялды дамыту	Музыка жетекшісі шынықтыр у нұсқаушы сы	Топша /топтық жұмыс: «Музыкалық театр» «Осы әнді қөршіңе жолда» «Ритмикалық текше»	
4. Ұсак моторика, қол құмылын үйлестіру	Педагог- психолог жетекшісі	«Сәлем балақай!» Су-джок ойыны «Бұршақты жинап шық» жаттығуы Жарты шар аралық дамыту ойындары	

Лексика- грамматикалық сөйлеудің құрамы	Логопед	Жеке/топша Сөйлеудегі грамматикалық қателерді түзету «Аз-көп», «Қатені жөнде», «Бұлышығыр хат», «Керісінше айт» оыйндары	
Ыргақты кабылдау мен музыкалық есте сақтауды дамыту	Музыка жетекшісі	«Күйршақты тап» «Конаққа кім келді?» «Өз биінді ойлап тап» «Көңілді паровоз» музыкалық оыйндар	

ППҚ басшысы
Педагог-психолог
Логопед
Дене шынықтыру нұсқаушысы:
Музыка жетекшісі:

тәрбиеленушінің ата-анасы (занды өкілі) :
психологиялық-педагогикалық қолдаудың жеке бағдарламасымен таныстым
және келісемін

Күні 109.23н. Бекнізаров Р.Н

(Аты-жөні)

Бекнізаров
(қолы)

Карбасов Амангельдин ата-анасы (занды өкілі)
психологиялық-педагогикалық қолдаудың жеке бағдарламасымен таныстым
және келісемін